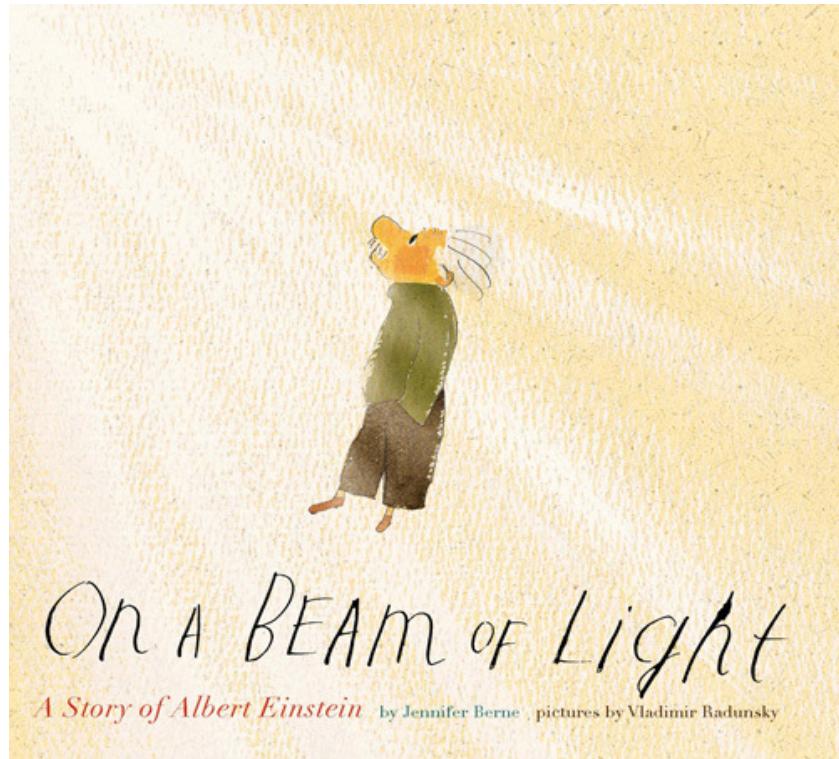

आल्बर्ट आइन्स्टाइनची प्रकाश किरणावरील भटकंती

आल्बर्ट आइन्स्टाइन हे सर्वांना परिचित असे नाव आहे. तो एक विक्षिप्त वैज्ञानिक होता हे मात्र फार जणांना माहित नसेल. त्याचा हा विक्षिप्तपणा त्याच्यात बालपणापासूनच होता. त्याचीच ही एक चित्रकथा. व्लाडिमिर रुडुन्स्की यांनी यातील चित्रं काढलेली आहेत.

कुणी त्याच्याशी बोलण्याचा प्रयत्न करत असल्यास डोळे मिचकावत, पाहून न पाहून केल्यासारखा, त्यांच्याकडे तो पहात होता. त्याच्या आई – वडिलांना याची फार काळजी वाटत होती.

Albert turned two. And didn't say a word.

Albert turned three. And hardly said a word at all.

तो एकदा आजारी पडला. त्याच्या वडिलांनी त्याला दिशासूचक कम्पास भेट म्हणून दिली. चुंबकाची सुई असलेली ती एक मजेशीर काचेची पेटी होती. कुठल्याही दिशेला फिरवली तरी चुंबकाची सुई मात्र उत्तर दिशेला येऊन थांबत होती. जणू काही एखादी अज्ञात व्यक्ती आत बसून ती करामत करत होती. आल्बर्टला याची फार मजा वाटली. आणि या जगात भरपूर रहस्यमय, गूढ अशा अनेक मजेशीर गोष्टी आहेत हे त्याच्या लक्षात आले. हीच उत्सुकता त्याच्या आयुष्यभर साथ देत दिली. या छोट्या आल्बर्टच्या डोक्यात हजारो प्रश्न होते. शाळेतील शिक्षक याच्या प्रश्नाच्या भडिमारामुळे वैतागत. जगातले गूढ उकलण्याची त्याला घाई होती.

एके दिवशी तो सायकलवरून जात होता. दुपारच्या उन्हातील सूर्याच्या किरणांकडे बघून आपण सायकलीपेक्षा या किरणावर बसून भटकंती केल्यास किती किती मजा येईल हा विचार त्याच्या डोक्यात आला. तो या विचाराने उल्हसित झाला होता. व त्याचबरोबर हजारो प्रश्न त्याच्या डोक्यात शिरल्या.

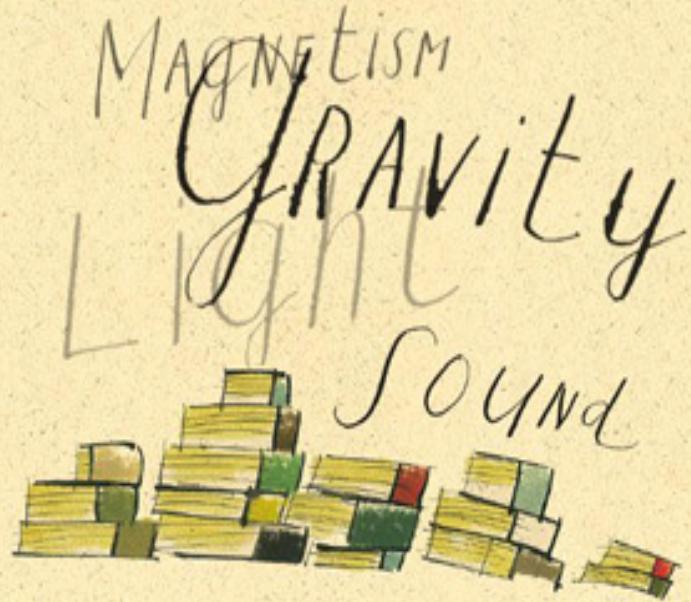

या प्रश्नांची उत्तर शोधण्यासाठी यो वाचनालयात शिरला. (त्याकाळी इंटरनेट वा गूगल नव्हत्या.) चुंबक, गुरुत्वाकर्षण, ध्वनी, प्रकाश, अंकगणित, इत्यादी विषयांच्या पुस्तकात डोके खुपसून वाचू लागला. डोक्यात एकामागून एक असे हजारो प्रश्न. जगाचे गूढ उकलण्यासाठी तो अतोनात प्रयत्न करू लागला.

Albert began to read and study.

He read about light and sound. About heat and magnetism. And about gravity, the invisible force that pulls us down toward our planet, and keeps the moon from floating away into outer space.

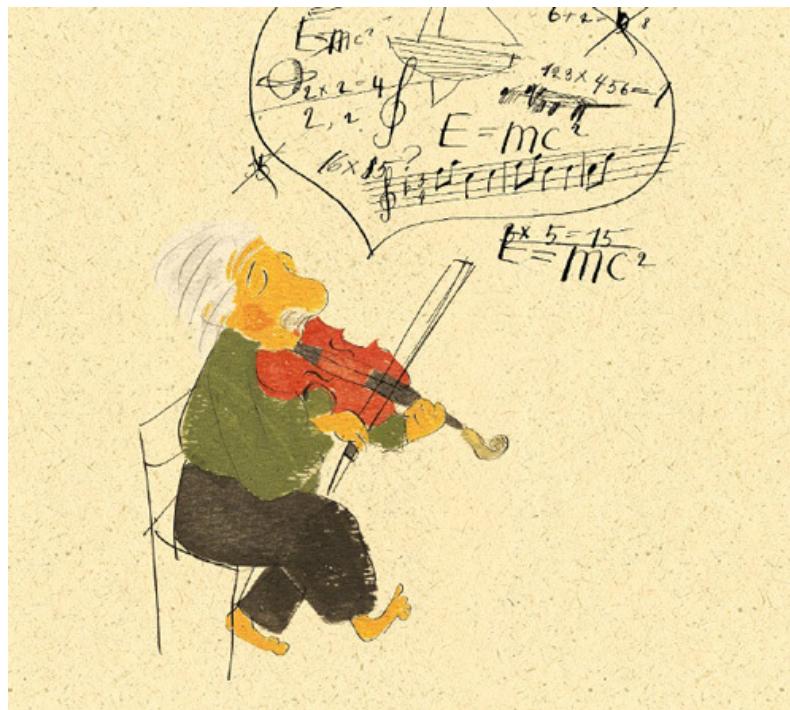

डोक्यात कायम आकडेच आकडे. तो कॉलेजमधून शिकून ग्रॅज्युएट झाल्यानंतर त्याला शिक्षकाची नोकरी काही मिळेना. शेवटी सरकारच्या पेटंट ऑफिसात त्यानी कारकुनीची नोकरी पत्करली. त्याला वेळही भरपूर मिळत होता. त्याचे आकडेमोड चालूच होते.

या संकल्पनांच्या गोंधळातून त्याला अणूंची रचना व चलन-अवकाश-काळ ही संकल्पना फार आवडली. बघता बघता यांचा एकमेकाशी असलेल्या संबंधाबद्दलचे समीकरण त्यानी जगासमोर मांडले. त्याच्यातील असामान्य सर्जनशीलतेला वैज्ञानिक जगाने मान्यता दिली. तो जगप्रसिद्ध वैज्ञानिकांच्या पंक्तीत जाऊन बसला.

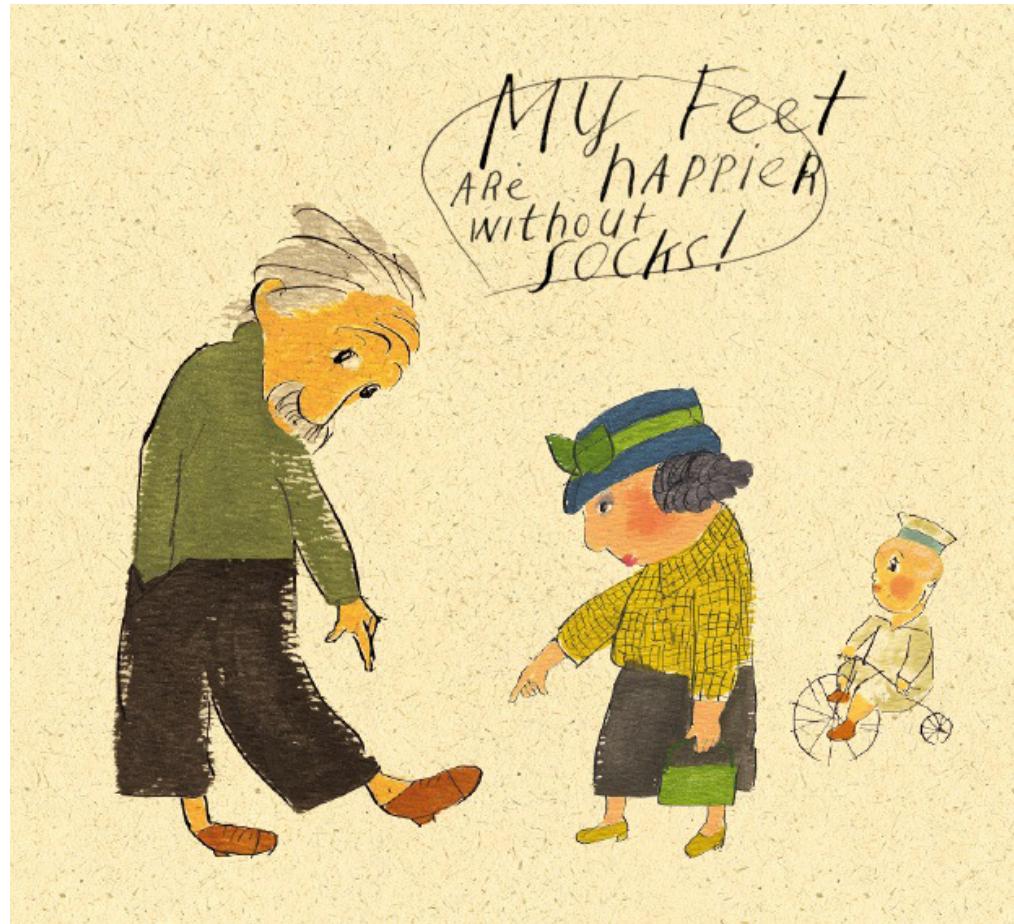
परंतु त्याच्या विक्षिप्तपणाला मात्र काही अंत नव्हता. जेव्हा एखादी गणितीय समस्या सुटत नसे तेव्हा तो व्हायोलिन वाजवत त्या गणिताचे उत्तर शोधत असे. कदाचित जगाला त्याचे वागणे विक्षिप्त वाटत असेल.

आपण कुणी तरी ग्रेट आहोत व आपण कसेही वागले तरी चालेल असे काही त्याच्या ध्यानी मनी नसे. त्याचा विक्षिप्तपणा हा त्याच्या डोक्यात असलेल्या हजारो प्रश्नांचे फलित होते. येरा गबाळ्यासारखे कपडे घातले तरी त्याचे त्याला काही वाटत नव्हते. तो अनेक वेळा रस्त्यावरून जाता जाता आयस्क्रीम कोन फस्त करत होता.

त्याच्या पायात अनेक वेळा पायमोजेही नसत.

अश्या या अल्बर्ट आइन्स्टाइनच्या जगाचे गूढ उकलण्याच्या छंदापायीच्या अभूतपूर्व संशोधनामुळे व त्याच्या कल्पनेमुळे माणूस चंद्रावर पाय ठेऊ शकला आणि पृथ्वीभोवती उपग्रहांचे जाळे पसरून अत्याधुनिक युगात पदार्पण करू शकला. आइन्स्टाइनचा हा ठेवा आपण कधीच विसरू शकणार नाही.

